

Prof. UW dr hab. Robert Grzeszczak

Katedra Prawa Europejskiego

Instytut Prawa Międzynarodowego

Wydział Prawa i Administracji UW

III część swobody towarowej: doktryna wymogów imperatywnych, zasada wzajemnego uznania, prawo własności intelektualnej a swoboda przepływu towarów (formuła *Cassis*, formuła *Keck*), reklama i promocja towarów.

Liberalna formuła *Dassonville* została ograniczona w orzeczeniu ***Cassis de Dijon***

- Sprawa *Rewe Zentral C-120/78*, zwana *Cassis de Dijon* (francuski likier z czarnej porzeczki, 15-20 % a w Niemczech - likiery - co najmniej 25 %)

Orzeczenie to ustanowiło dwie podstawowe zasady: **zasadę uznania standardów oraz zasadę wymogów imperatywnych.**

Zasada uznania standardów mówi, iż towar legalnie wytwarzany w państwie członkowskim powinien być dopuszczony do swobodnego obrotu we wszystkich pozostałych.

Zasada wymogów imperatywnych (koniecznych) mówi, że każde państwo może wprowadzać pewne ograniczenia swobody obrotu towarowego, powołując się na ważny i uzasadniony interes publiczny.

Wymogi imperatywne: **3-stopniowy test** (należy umieć omówić)

O wymogach imperatywnych można mówić tylko w takich przypadkach, w których **nie nastąpiła harmonizacja prawa na podstawie instrumentów unijnych**. Można zatem powiedzieć, że podejście TS do oceny praktyki państw jest w istocie **trójstopniowe**.

1. bada czy państwo istotnie wprowadziło ograniczenia mające charakter środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych; sprowadza się to często do analizy, czy ma miejsce dyskryminacja formalna lub materialna.

2. ustala, czy rzeczywiście względy przywoływane przez państwo członkowskie w tym konkretnym przypadku są rzeczywiście uzasadnione interesem publicznym.

3. stwierdza czy regulacja wewnętrzna jest zgodna z wymogami proporcjonalności, niezbędności i konieczności, a w szczególności czy zamierzonego skutku nie można osiągnąć za pomocą metod w mniejszym stopniu ingerujących w swobodę przepływu towarów.

Skutki orzeczenia *Cassis de Dijon*

- ✓ Nowe podejście w harmonizacji
- ✓ Dyrektywy ramowe

Wymogi imperatywne / konieczne - mandatory requirements:

Faktyczne rozszerzenie art. 36 TFUE o ważne dobra (towary). **Przykładowe przesłanki, to: ochrona konsumenta, ochrona zdrowia, ochrona uczciwości transakcji handlowych, rzetelności obrotu gospodarczego - otwarty katalog**

- Sprawa ***Oesthoek C-286/81***

TS oceniał zgodność z prawem UE prawa holenderskiego, zakazującego promocji polegającej na dodawaniu do sprzedawanego towaru innych towarów gratis (dodawano atlas świata do książki).

- Belgian Waste C-2/90 - uzasadnione ograniczenia w swobodzie przepływu towarów - śmieci
- Komisja p. Dania C-302/86 - zakaz sprzedaży napojów w puszkach
- Sprawa 15/79 Groenveld

W stronę formuły KECK: mając takie doświadczenie orzecnicze, TSUE zajął się połączonymi sprawami Keck i Mithouard.

- Opinia rzecznika generalnego w sprawie Keck
- **Sprawa nr 267 i 268/91** (postęp. karne przeciwko Keck i Mithouard, z 24.11.1993 r.) – tzw. *Formuła Keck*

Jako środki ograniczające, a w niektórych sytuacjach wyłączające dostęp towarów do rynku traktowane są takie środki, które dotyczą towarów jako takich, np. ich składu, kształtu, wymiarów, wagi, opakowania, opisu składu, itp. Natomiast jako środki dotyczące rozpowszechniania, dystrybucji lub reklamy towaru określane są takie środki, które produktu jako takiego dotyczą jedynie pośrednio. Nie wpływają one na dopuszczenie towaru na rynek, lecz jedynie mogą poddawać je ograniczeniom handlu, które z kolei mogą oddziaływać na wolumen obrotów. Pojęcie to będzie obejmowało także środki określające sposoby postępowania z towarami już znajdującymi się na rynku.

Przed Keck (spr. Oebel) i po (spr. Komisja p. Grecja):

- Sprawa S. Oebel C-155/80
- Sprawa Komisja p. Grecji, C-391/92

W efekcie formuły Keck:

- Orzeczenie z 14 września 2006 r. C- 158/04 i C-159/04 Alfa Vita
- Sprawa Mars, C-470/93,
- Sprawa Clinique Laboratories C-315/92
- DocMorris, sprawa C-322/01 (i inne)